

حضرت فاطمه(س) حلقه اتصال نبوت و امامت است

معصومه ظهیری ضمن اشاره به جایگاه ویژه حضرت فاطمه(س) در نظام تکوین، تصریح کرد: عنصر محوری حرکت حضرت زهرا(س) در حرکت جهادی‌شان، پیرامون دفاع از ولایت بود.

معصومه ظهیری ضمن اشاره به جایگاه ویژه حضرت فاطمه(س) در نظام تکوین، تصریح کرد: عنصر محوری حرکت حضرت زهرا(س) در حرکت جهادی‌شان، پیرامون دفاع از ولایت بود.

به گزارش ایکننا، نشست علمی جهاد تبیین در حیات سیاسی حضرت زهرا(س) صبح امروز ۴ دی ماه در ساختمان علمی فرهنگی آستان قدس رضوی برگزار شد.

در این نشست معصومه ظهیری؛ استاد حوزه و دانشگاه سخنرانی کرد که گزیده مباحث آن را در ادامه می‌خوانید؛

خداوند «انسان» خلق کرد و خیلی از مباحث که در قرآن مطرح شده است به جنس تعلق نمی‌گیرد، بلکه به انسان تعلق می‌گیرد. پس خلقت، خلقت یکسان و مساوی است. در آیاتی که به اجر و مزد و کرامت تعلق دارد به زن و مرد یکسان نگاه می‌شود. همچنین آیاتی که به موضوعاتی مثل تقوا می‌پردازد فراجنسیتی نگاه می‌کند و به ارزش کار و مدلی که انسان خود را به آن مزین می‌کند توجه می‌کند. در تمام «ان الله یحب» و «لایحب» که در قرآن آمده و می‌گوید خدا کدام دسته از انسان‌ها را دوست دارد یا دوست ندارد به زن و مرد یکسان نگاه می‌شود و اختصاص به جنس ندارد.

با این حال در بین زنان و مردان، خداوند یک عده نخبگان را در نظام تکوین آفرید و به آنها برتری‌هایی داد: «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا». باید این امتیاز داده شود تا آنها را به عنوان الگو و اسوه مطرح کنیم و دیگران به آنها اقتدا کنند. حضرت زهرا(س) هم جزء همین برگزیدگان است که خلقتش در نظام تکوین هم متفاوت است. این برای این است که نیمی از پیکره جامعه الگویی از جنس خودشان داشته باشند که برایشان قابل اعتماد و قابل اتکا باشد. به همین جهت محبت پیامبر(ص) به حضرت زهرا(س) از جنس محبت پدر به دخترش نبود بلکه از باب معرفی جایگاه ایشان بود. تکرار این مسئله از باب معرفی حضرت زهرا(س) به مردم بود. اینکه پیامبر(ص) ایشان را می‌بویید و می‌بوسید به همین جهت بود. پس حضرت زهرا(س) یک انسان ویژه و برگزیده است. فاطمه(س) را در یک بعد خلاصه نکنیم

نکته دیگر اینکه انسان‌های خوب ذوابعاد هستند. نه باید آنها را قدسی کنیم و نه حصر زمانی و مکانی کنیم و نه اینکه آنها را در ابعاد خاصی معرفی کنیم. در مورد شخصیت حضرت فاطمه(س) برخی کناره‌گیری و عزلت ایشان را برجسته می‌کنند، برخی حیات اجتماعی و سیاسی ایشان را مطرح می‌کنند، برخی فاطمه(س) را در کنار علی(ع) و پیامبر(ص) و فرزندانش معرفی می‌کنند. همه اینها فاطمه(س) است ولی ایشان یک وجود مستقلی دارد که می‌تواند برای انسان‌ها قابل اتکا باشد. چرا انسان‌ها می‌توانند متعلق به یک تاریخ و تحول آفرین در آن تاریخ باشند یا چرا می‌توانند در امتداد تاریخ مفهوم و معنا پیدا کنند و تاریخ در قبال آنها زبان و گویش پیدا کند؟

در جایگاه‌هایی که خلا تاریخی داریم یعنی جایی که پیامبری یا امامی ظهور و بروزش در جامعه به برهه دیگری از تاریخ سپرده شده یا به دلیل شرایط خفقان، مدل رفتاری که برای او تعریف شده است متفاوت است، اینجا گویا خداوند علمداری را به زنان جامعه سپرده است. جریان هاجر در کنار کعبه و جوشیدن زمزم و سعی میان صفا و مروه یا داستان مادر حضرت موسی نمونه‌هایی از این مسئله است. به عنوان نمونه دیگر، حضرت خدیجه نخستین بانوی ایمان آور به پیامبر(ص) بود که همراهی او در جهاد اقتصادی درخشان است و الا در دیگر ابعاد هم به عنوان مجاهد معرفی می‌شود. خود علنی کردن ایمان و ظهور و بروز ارزش‌ها یکی از ابعاد جهاد ایشان است. این مقدمه دوم بحث بنده بود.

لزوم استمرار ارزش‌ها در جامعه

مطلب بعدی اینکه جهاد دشوار است. جهاد ممکن است آفندی باشد، ممکن است پدافندی و دفاعی باشد. ممکن است فرهنگی و اخلاقی باشد. بعضی از زندگی پیامبران جهاد بود ولی جهاد با رذائل اخلاقی که در جامعه رواج پیدا می‌کرد. انبیا دائماً در حال جهاد و کوشش و کار سخت بودند. گاهی جامعه از ارزش‌ها سر باز می‌زد و گاهی ارزش‌ها در جامعه استمرار پیدا نمی‌کرد. پیامبر اسلام توانست دین خود را توسعه بدهد ولی استمرار این حرکت نیاز به جهاد داشت یا خیر؟ پس از ایشان مردم از ولایت رویگردان شدند. به همین دلیل عنصر محوری حرکت حضرت زهرا(س) در حرکت جهادی‌خودشان، پیرامون دفاع از ولایت بود.

ما چند چیز را در جامعه تاثیرگذار می‌دانیم یکی علم و آموزش و آگاهی و دیگری خانواده و پرورش نسل صالح و سالم و تاثیرگذار که

خلاهای جامعه را پر کند. حضرت زهرا(س) از این جهت ذوابعد است. اگر بخواهیم عوامل تاثیرگذاری ایشان در حیات خودشان را ذکر کنیم باید بگوییم حلقه اتصال نبوت و امامت به نسل ایشان برمی گردد. مراقبت های ایشان موجب نخبه پروری شد و جریان امامت در خانواده ایشان شکل گرفت. از حیث نسل، جهاد حضرت ارتباط بین نبوت و امامت است. مورد دوم خود وجود حضرت است که ادامه دهنده نبوت و امامت است چون خیر کثیر است.

مسئله بعدی مدل های رفتاری ایشان است که برای عصر امروز پیام دارد. در این زمینه باید عرض شود شباهت های رفتاری حضرت زینب(س) برگرفته از زندگی حضرت زهرا(س) است. یکی از جلوه های آن ناظر به بحث امام شناسی است. حضرت زینب(س) فقط به عنوان برادر کنار امام حسین(ع) نبود بلکه به عنوان امام کنار ایشان بود، دقیقاً همان کاری که حضرت فاطمه نسبت به امام علی(ع) کردند. بنابراین حضرت زهرا(س) مدل جهادش مبتنی بر مقاومت و استقامت بود و هرگز سازش نکرد و تسلیم نشد.